

Materie, skal jeg omtale en Side af Sagen, som har en stor Bigtighed, og som det ogsaa er paatide, at Regjeringen og Forsamlingen lidt efter lidt komme til at enes om, da den snart skal have sin Afgjorelse og er af den Art Ting, hvorover man maa gruble noget. Hvad er det, som skaffer os et Overflud i Indtægter? Det er, at en meget betydelig Udgift, som i en Række af Aar har hvilet paa Landet, nemlig til Communicationsmidler og bedre Veie, ikke behøves i samme Udstrækning; om to Aar eller saa omtrent vil det hele Betnæt være særddgt, hvorom Bestemmelser i sin Tid ere tagne, og hvorpaa man er gaaet løs; der bliver da kun Vedligeholdelsesomkostninger tilbage, og der staaer det da at bevare: skal saa den specielle Bessatning blive ved, som er blevet til for Betanlæggenes Skyld, eller skal den høre op? Der er 3 Midler til at anlægge Veie for, det ene er ved en extraordinair Bessatning af hele Landets Hartkorn, det andet er ved de Amters Bessatning, hvor Betanlægene gaae for sig, og det tredje er endelig ved Statskassens almindelige Bidrag. Hvad angaaer Amternes Bidrag der, hvor Veie blive anlagte, saa, naar der ingen Veie blive anlagte, falder det bort af sig selv; hvad derimod hele Landets Hartkornbessatning til Veie angaaer, skulde det jo synes, at naar Betanlægene høre op, skulde den ogsaa falde bort, men det er dog ikke ganske simpelt og ligefrem, idet der nemlig bliver betydelige Omkostninger til Vedligeholdelse tilbage, og dertil kunne disse Midler anvendes. Nu er jo Spørgsmaalet det: Er det ikke rigtigere at lade en Stat, som nu har været baaret i en Række af Aar — det være nu under det eller det Navn — og med Hensyn til hvilken det i Tidernes Løb har vist sig, at den uden stor Forulempning kan bæres af Øverne af de kongelige Statter — Udviklingen har bragt det derhen til — jeg siger: Er det ikke rigtigere at lade denne Stat blive liggende, lade den gaae over i Ligningskassen som en almindelig Stat og saa anvende den som et Statsmiddel, og vinde vi saa ikke der igjen tilbage, at Kjøbstæderne, som — det være nu med Rette eller med Fordom, jeg troer, at det er med Fordom — troe at

have lidt Noget ved en senere Lovgivning, saa en Slags Repressalie for det indbildte Tab, de have lidt, idet Beisfatten vedbliver for Landet, uagtet Beiarbejderne ere tilendebragte? Paa den ene Side kommer man ikke til at føle den forøgede Udgift, idet man har glemt, at den havde et specielt Formaal, og paa den anden Side kommer man til at see en Øbelse ligeoverfor hvad man kalder et Tab. Det er dette, som jeg vil henstille til den ærede Ministers Overveieelse. Jeg er kommen ind paa denne Materie ved de Uttringer, som bleve fremsførte af den sidste ærede Taler.

Hvad der imidlertid bragte mig til at begjære Ørdet, det var forskjellige Uttringer, som faldt fra en æret Rigsdagsmand fra Frederiksborg Amt (Beck), men som vistnok beroe paa en Misforstaaelse. Det ærede Medlem sagde nemlig, hvis jeg ikke hørte feil, — det er muligt — at en kongelig Resolution og en Ministerbeslutning kom ud paa Et. (Beck: I det foreliggende Tilfælde.) I intet Tilfælde, mine Herrer! er i en constitutionel Stat en Kongelig Resolution og en Ministerresolution det Samme. Det ærede Medlem har i ethvert Tilfælde taget feil deri, og deri ligger det, at hans hele Betragtning blev urigtig. Det ærede Medlem sagde fremdeles, at jeg som Krigsminister havde givet Exemplet paa at forandre Hærplanen, og at de andre Krigsministre vare gaaede frem paa samme Maade; det ligger deri, at det ærede Medlem forverker kongelige Resolutioner, Ministerresolutioner og Love. Da jeg havde den Ære at være Krigsminister, da var en kongelig Resolution en Lov, da var der ingen constitutionel Forsatning, og jeg har ikke forandret Hærplanen uden efter kongelige Resolutioner; hvad jeg væsentlig har skaffet forandret i Planen, det er Forfremmelsesbestemmelserne, og det er skeet ved kongelige Resolutioner. Om Troppers Forlæggelse af den Art, hvorom der her er Spørgsmaal, kunde der dengang ikke være Tale, thi det var Krigstid, det var extraordinaire Forhold. Jeg har ikke egenmægtig forandret Noget i Armeepplanen, jeg har ikke forverket disse to Ting, jeg har havt kongelige Sanction for mig. Siden imidlertid det ærede Medlem citerede mine Udtalel-